TSVA Newsletter
ฉบับที่ 32 : 2559 : 1686-2244

จดหมายข่าว

สมาคมสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรไทย

www.tsva.or.th

Workshop

เพื่อระดมสมองหาแนวทางการจัดการโรค FMD อย่างยั่งยืน

INSIDE

เม้าธ์หมูนอก... คุยเรื่อง เที่ยว - ดู - หมู US

Update วิชาการ... เมื่อโรคเข้าฟาร์มมาแล้ว..จะทำยังไง?? จะหยุดมันได้ไหม???

สรรหามาเล่า... เชื้อดื้อยา..ต้องร่วมด้วยช่วยกัน

จากใจ.....บรรณาธิการ

น.สพ.วิลาส วิบูลย์ศิริกุล

สวัสดีครับ
ทุกท่านพบกัน
เช่นเคยกับ TSVA Newsletter
แม้ฉบับแรกปีนี้ จะออกมาล่าช้า แต่ยังไงก็ตาม หวังว่าสมาชิกที่รักทุกท่านคงให้อภัย และเป็นกำลังใจติดตามกันต่อไป ซึ่งทีมงานก็ยังคงมุ่งมั่นให้ท่านผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุกรให้ Update เท่าที่จะปีนไปได้ ลองติดตามดูนะครับ !

สำหรับกิจกรรมดี ๆในต้นปีที่ผ่านมา ทางสมาคมฯได้จัดกิจกรรมหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองหาแนวทางการจัดการโรค FMD อย่างยั่งยืน (5 เมษายน 2559)โดยมีผู้เข้าร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคเอกชน กรมปศุสัตว์ และภาคมหาวิทยาลัย ทำให้ได้ข้อสรุปที่จะนำไปสู่การหารือและประชุมร่วมกันเรื่อง " การจัดตั้งห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจวินิจฉัยโรค FMD รวมทั้งการตรวจระดับภูมิคุ้มกัน " ระหว่างกรมปศุสัตว์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน ต่อไป ซึ่งทางสมาคมฯจะจัดให้มีขึ้นในเร็ว ๆนี้ ข้อมูล Update อย่างไรจะบอกกล่าวให้ติดตามกันต่อไป (Website / Facebook / TSVA Newsletter)

นอกจากนี้ทางสมาคมฯยังได้จัดกิจกรรมสัมมนาวิชาการ (Panel discussion: Strategy for African Swine Fever Control/prevention in Thailand , IPCD (International Pig Conference Digest) และ ABO Usage and Resistant) ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น จัดขึ้นในงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 17 (KVAC) ณ โรงแรมเซนทารา แอนด์ คอนเวนชั่น เซนเตอร์ จังหวัดขอนแก่น (25 มีนาคม 2559) ติดตามภาพกิจกรรมของสมาคมฯ ทั้งหมดได้ในหน้าปกหลัง

สำหรับ TSVA Newsletter ฉบับนี้ ยังมีเนื้อหาที่ให้ Update เช่นเคย ทั้งคอลัมน์ เม้าธ์หมูนอก ที่จะพาท่านผู้อ่านเที่ยว-ดู-หมู US ที่น่าสนใจ และอยากไปดูของจริง ! บทความวิชาการ ภาคต่อของระบบป้องกันทางชีวภาพ (Biosecurity) ในฉบับที่แล้ว เมื่อโรคเข้าฟาร์มมาแล้ว จะทำยังไง?? ส่วนสรรหามาเล่า จะมา Update เรื่องเชื้อดื้อยา ต้องร่วมด้วยช่วยกันลองติดตามดูนะครับ **สุดท้าย ขอให้สมาชิกทุกท่าน ปฏิบัติการงานได้สำเร็จสมดังเป้าหมาย สุขภาพแข็งแรง มีเงินใช้กันถ้วนหน้า นะครับ !!!**

.....

ที่ปรึกษา

1.	น.สพ.อยุทธ์	หรินทรานนท์
2.	ศ.น.สพ.ดร.อรรณพ	คุณาวงศ์กฤต
3.	น.สพ. ยุคล	ลิ้มแหลมทอง
4.	รศ.น.สพ. กิจจา	อุไรรงค์
5.	ศ.กิตติคุณ พีระศักดิ์	จันทร์ประทีป
6.	น.สพ. มาโนช	เฟื่องฟูพงศ์
7.	ศ.น.สพ.ดร. รุ่งโรจน์	ธนาวงษ์นุเวช
8.	น.สพ.ธีรภาพ	อรุณไพโรจน์
9.	สพ.ญ. บุญญิตา	รุจทิฆัมพร
10.	สพ.ญ. อังสนา	ฮ้อเจริญ

คณะกรรมการ

1.	น.สพ.ปราโมทย์	ตาฬวัฒน์	นายกสมาคม
2.	น.สพ.วิลาส	วิบูลย์ศิริกุล	อุปนายก
3.	น.สพ.ธนันต์	ลีละยูวะ	อุปนายก
4.	ผศ.น.สพ.ดร.สุเจตน์	ชื่นชม	อุปนายก
5	อ.น.สพ.ดร.อรรณพ	สุวิยสมบูรณ์	กรรมการ
6	น.สพ. วีระเดช	โพธาคณาพงศ์	กรรมการและปฏิคม
7	น.สพ.กิรนันท์	นนทปัทมดุลย์	กรรมการและผู้ช่วยปฏิคม
8	น.สพ. มงคล	ลำใย	กรรมการและประชาสัมพันธ์
9	น.สพ. ไชยยง	กฤษณเกรียงไกร	กรรมการและวิชาการ
10	น.สพ. อลงกรณ์	บัวเขียว	กรรมการและวิชาการ
11	ผศ.น.สพ.ดร. สาธร	พรตระกูลพิพัฒน์	กรรมการและวิชาการ
12	ผศ.น.สพ.ดร.ดุสิต	เลาหสินณรงค์	กรรมการและฝ่ายสารสนเทศ
13	สพ.ญ. ทิวากร	ศิริโชคชัชวาล	กรรมการและเหรัญญิก
14	สพ.ญ.สิริเพ็ญ แซนดร้า	ศุขะบุตร	กรรมการและผู้ช่วยเหรัญญิก
15	สพ.ญ. ศศิวิมล	ตลุ่มมุข	กรรมการและนายทะเบียน
16	น.สพ.สุทัศน์	ตั้งธโนปจัย	กรรมการและฝ่ายหารายได้
17	น.สพ. ปรเมศวร์	ขำภักตร์	กรรมการและผู้ช่วยฝ่ายหารายได้
18	น.สพ.สิทธิกร	ไตรยราช	เลขาธิการ
19	น.สพ.กฤษฎิ์	ทรัพย์ชูกุล	ผู้ช่วยเลขาธิการ

Contact Information :
Tel : 02-218-9526
Website : www.tsva.or.th
Facebook : www.facebook.com/ThaiSwineVeterinaryAssociation
E-mail : tsva2545@gmail.com

สารบัญ

เม้าธ์หมูนอก 3
เมื่อโรคเข้าฟาร์มมาแล้ว จะทำยังไง?? จะหยุดมันได้ไหม!! 4-5
สรรหามาเล่า..... 6-7
ภาพกิจกรรมของสมาคม..... 8

เม้าธ์หมูนอก

คุยเรื่อง เที่ยว-ดู-หมูUS

โดย สพ.ญ.ดร.เมตตา เมฆานนท์ (หมอ Bet)

*ชาว*หมู ทั้งหลายเป็นยังไงกันบ้างเจ้าคะ ช่วงปลายปี 58 ได้มีโอกาสไปสัมผัสที่เที่ยวใกล้ๆ Indianapolis สหรัฐอเมริกา เป็นฟาร์มหมูและวัวนมที่เลี้ยงไว้ด้วยกัน ชื่อ Fair Oaks Farm เก็บค่าเข้าชมด้วยนะ โปรดอย่าถามว่าเท่าไร ไม่ทราบเจ้าค่ะเพราะมีคน (หนุ่ม) ออกตังค์ให้ อิอิ อย่าอิจฉา...ตาร้อน

ลักษณะของฟาร์ม จากด้านหน้าจะเป็นร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ที่ขายตั๋ว ห้องจัดนิทรรศการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหมู-วัวได้น่าสนใจ เหมาะกับเด็กนักเรียน หรือคนที่เคยรู้จักแต่กินหมูกินนม เห็นแค่นี้ตอนแรกก็คิดว่าจะมีหมูหรือวัวใส่ตู้โชว์ไว้พอเป็นพิธี ที่ไหนได้ เขาโชว์ฟาร์มหมูทั้งฟาร์ม ฟาร์มวัวนมทั้งฟาร์มให้ดูเลย แต่ดูได้เฉยๆ ไม่สามารถแตะต้องตัวสัตว์ได้ น่าสนใจไหมล่ะว่าเขาทำอย่างไร

ชมฟาร์มวัวนม เขาก็ต้อนเราขึ้นรถบัสขนาดสัก 20 ที่นั่ง ปิดประตูห้ามลง คนขับจะขับรถพาเราเข้าไปในฟาร์มวัว โรงเรือนมีขนาดใหญ่พอให้เอารถมุดเข้าไปชมภายในได้ พร้อมกับคำบรรยายของคนขับรถ สุดท้ายรถจะมาหยุดให้ที่โรงรีดนม เปล่าไม่ได้เข้าไปหรอก เขามีที่ยืนดูกั้นกระจกไว้เรียบร้อย มีคนมาบรรยายให้ฟังพร้อมตอบคำถาม

ทีนี้เราก็มาชมฟาร์มหมู เราขึ้นบนห้องผนังกระจก มองลงไปจะเห็นเล้าหมูอยู่ข้างล่าง เริ่มจากเล้าอุ้มท้อง ที่จัดเป็นแบบ Group Sow Management ไม่มีซองอุ้มท้อง หมูอยู่เป็นกลุ่มๆ และใช้เครื่องให้อาหารอัตโนมัติเป็นการเลี้ยงจริงจัง ไม่ใช่แค่โชว์ จากนั้นเดินไปอีกช่วงก็เป็นเล้าคลอด ที่นี่ใช้ท่อลมเป่าอากาศให้แม่หมูสบายตัว โรงเรือนอนุบาลและขุนก็อยู่ถัดๆกันไป แม่เข้าคลอดเป็นชุดและหย่านมออกในอาทิตย์เดียวกัน ลูกจะนำเข้าเล้าอนุบาลซึ่งมีแผ่นให้ความร้อนอยู่คอกละแผ่น มีถาดและกล่องอาหาร จุ๊ปน้ำเตรียมไว้ให้พอกับลูกหมู อายุหย่านมก็ราว 3 อาทิตย์เหมือนบ้านเรา ส่วนที่เล้าหมูขุน ก็เป็นการดูหมูขุนที่ไม่มีกลิ่นออกมาเลย เพราะกระจกหนาที่กั้นเอาไว้

สิ่งที่น่าสนใจ คือ ห้องนิทรรศการที่อยู่ตลอดทางเดินที่เราเข้าชมหมู จะมีข้อมูลของการเลี้ยงหมูที่ควรรู้ บางอย่างเราก็นึกไปไม่ถึงเหมือนกันว่าเขาช่างหาวิธีอธิบายถึงธรรมชาติและการเลี้ยงหมูสมัยใหม่ ให้คนอ่านรู้สึกดี เช่น การผสมเทียม ว่าทำไมต้องทำ ทำแล้วดีกับหมูอย่างไร ปลอดภัยแค่ไหน ทำนองนี้ บ้านเราน่าจะมีอะไรแบบนี้บ้างเป็นการประชาสัมพันธ์ถึงการเลี้ยงหมูอย่างถูกต้อง แบบมี Animal Welfare ที่คนทั่วๆไปจะรับได้และมองอุตสาหกรรมเลี้ยงหมูดีขึ้น ไม่ตกเป็นเหยื่อของคนที่คอยแต่ให้ข่าวผิดๆอยู่เรื่อย

คราวนี้เม้าธ์ แบบเบาๆ ถือว่าพาเที่ยวแบบมีสาระ ใครไปอเมริกา หาโอกาสไปเที่ยวดูกับตาตัวเองนะเจ้าคะ ..

..***Bye Bye***

เมื่อโรคเข้าฟาร์มมาแล้ว
จะทำยังไง?? จะหยุดมันได้ไหม!!

โดย น.สพ.มงคล ล่าไย (หมอเอก)

สวัสดีครับ ท่านสมาชิกทุกท่าน ฉบับนี้ก็เป็นฉบับต่อจากครั้งที่แล้วว่า เมื่อโรคเข้าฟาร์มแล้วจะมีมาตรการอย่างไรในการยับยั้งไม่ให้โรคมันแพร่ระบาดไปโซนอื่นอีก และจะกำจัดโรคอย่างไรให้ออกจากฟาร์มไปให้ได้ หรือจะอยู่กับโรคอย่างไรโดยไม่ให้ฟาร์มเรามีปัญหา ถ้าพูดถึงโรคสุกรในยุคปัจจุบันมีมากมายเหลือเกิน สำหรับคนที่อยู่ฟาร์มสุกรจะรู้ดีว่า โปรแกรมวัคซีนในสุกรสาวเตรียมทดแทน และในลูกหมู โดยเฉพาะหมูอนุบาล แทบจะทำวัคซีนกันทุกสัปดาห์ โรคที่ยังคงสร้างปัญหาในอุตสาหกรรมเลี้ยงหมูในบ้านเราก็ยังคงเป็นโรคเดิมๆ ไม่หนีหายไปไหน เช่น โรค PRRS, PED, PCV2, CSF, FMD, APP เป็นต้น

ตามหลักทฤษฎีทางภูมิคุ้มกันวิทยา(Immunology) เมื่อฟาร์มสุกรที่ปลอดจากโรคนั้นๆ เวลามีโรคเข้ามาในฟาร์ม สุกรเหล่านี้จะเรียกว่า ตัวไวรับต่อเชื้อโรค กล่าวคือ สุกรทุกตัวจะป่วย แสดงอาการทางคลินิกออกมา จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับความต้านทานต่อเชื้อโรคของแต่ละตัว จากนั้นถ้าสุกรไม่ตายหรือคัดทิ้งไปเสียก่อน สุกรก็จะกลับมาแข็งแรงและมีภูมิคุ้มกันต่อโรคนั้นๆ สุกรตัวนั้นก็จะมีภูมิต้านทาน ถ้ามีการติดเชื้อตัวเดิมซ้ำ สุกรก็จะไม่ป่วย ถ้าเป็นแค่เชื้อแบคทีเรีย เช่น โรค APP เราก็ใช้ยาที่ไวต่อเชื้อนี้ผสมในอาหาร หรือฉีดเราก็สามารถควบคุมโรคได้ จากนั้นก็ใช้วัคซีน APP ในการวางโปรแกรมควบคุมและป้องกันเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันระดับฝูงขึ้นมา หลายๆฟาร์มที่เจอโรคนี้ อาจเกิดข้อสงสัยอยู่ในใจว่า ทำไมผมคุมไม่ได้? จบยาก!! ไม่นานมันก็มาอีก ใช่ครับ หลายฟาร์มอาจเจอแบบนี้ เพราะ องค์ประกอบในการก่อโรคในฟาร์มท่าน มันไม่ใช่แค่โรค APP ดังนั้น เราต้องรู้จักเชื้อโรคตัวนี้ให้ดีเสียก่อน ก่อนที่จะรับมือกับมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สุกรตัวที่ติดเชื้อแต่ไม่แสดงอาการป่วย แต่ถ้าเครียดเมื่อไหร่ มันจะแพร่เชื้อออกมาทันที เช่น การจัดการที่ทำให้เครียด โดยเฉพาะการเลี้ยงหมูที่แน่นเกินไป อากาศร้อนอบอ้าวเกินไป ลมไม่มีการพัดผ่าน เมื่อในฝูงมีตัวที่ไวรับต่อเชื้อโรคนี้ เวลาติดเชื้อเข้าไปก็จะแสดงอาการป่วย หรือตายเฉียบพลัน เพราะความร้ายกาจของเชื้อตัวนี้คือ ท็อกซิน(Toxin) ที่มีมากมายหลายชนิด บางฟาร์มบอกว่า ทำวัคซีน 2 เข็มในลูกแล้ว ยังเอาไม่อยู่ พอใกล้จะจับหมูขายก็เจออีก สุดท้ายต้องทำถึง 3 เข็มถึงจะเงียบ จากปัญหาดังกล่าวพอจะอธิบายได้ว่า โดยปกติแล้ว การฉีดวัคซีนที่กระตุ้นภูมิคุ้มกันโรคได้ดีที่สุดคือ ทำ 2 เข็ม ห่างกัน 2-4 สัปดาห์ เข็มที่ 2 คาดหวังว่าจะต่อยอดจากภูมิคุ้มกันของเข็มแรกให้กระตุ้นให้ภูมิคุ้มกันสูงขึ้นไปอีก และสามารถปกป้องต่อเชื้อโรคได้ จะเห็นได้ว่าเข็มแรกสำคัญที่สุด ดังนั้น ท่านอาจจะต้องกลับไปดูที่ฟาร์มของท่านเองว่า การทำวัคซีนเข็มแรกของท่านสมบูรณ์ดีหรือยัง? สุกรทุกตัวที่ได้รับวัคซีนแข็งแรงดีหรือไม่? แน่ใจไหมว่าช่วงที่ทำวัคซีนเข็มแรกไม่มีโรค PRRS หรือ ขี้เรื้อน หรือ มีสารพิษเชื้อราในอาหารรบกวน เพราะปัจจัยเหล่านี้ ล้วนแต่กดการกระตุ้นภูมิคุ้มกันของวัคซีนอย่างยิ่ง นั่นก็คือ สาเหตุที่ท่านต้องทำวัคซีนถึง 3 เข็ม เพราะ เข็มแรกของท่านมันไม่ได้ผล ดังนั้น เข็ม 2 ของท่านเสมือนเป็นเข็มแรก และเข็ม 3 เสมือนว่าเป็นเข็ม 2 สำหรับการเลี้ยงหมูหลายพัน หลายหมื่นตัว บางครั้งเราก็ไม่สามารถที่จะทำให้หมูทุกตัวแข็งแรงพร้อมฉีดวัคซีนได้ทุกตัว ดังนั้น ก็ขึ้นอยู่กับเจ้าของฟาร์มแต่ละท่าน ว่าคุ้มไหมถ้าจะทำวัคซีนหลายๆเข็ม เพราะนั่นคือ ต้นทุนของท่านเอง หลายฟาร์มจัดการดีระบบ Biosecurity ดี ทำ 2 เข็มก็เพียงพอ หรือ บางฟาร์มไม่มีโปรแกรมวัคซีน APP ในลูกเลย เพราะเขาไม่เคยเจอปัญหาเลย อาจทำวัคซีนเฉพาะในสุกรสาวเตรียมทดแทน และฝูงแม่พันธุ์เท่านั้น และใช้ระบบเฝ้าระวังโรค ส่งตรวจซีรั่มทางห้องปฏิบัติการ ก็เพียงพอแล้ว ประหยัดค่ายา และวัคซีนต่อปีได้มหาศาลเหมือนกัน

คราวนี้มาถึงตัวร้ายตัวจริง ที่สร้างปัญหากับวงการสุกรในบ้านเรา และทั่วโลกดีกว่าครับ ถ้าพูดถึงโรค PRRS คนที่ทำงานด้านสุกรคงไม่มีใครไม่รู้จัก โรค PRRS ในบ้านเราที่พบมีทั้ง US, EU และ HP-PRRS หรือหลายๆคนเรียกว่า PRRS จีน ปัจจุบันน่าจะเกือบ 95% แล้วครับที่ฟาร์มสุกรในเมืองไทย positve ต่อโรค PRRS (คำว่าฟาร์มปลอดโรค PRRS นั่นหมายความว่า ถ้าเจาะเลือดสุกรตรวจทุกตัว ไม่ว่าจะสถานะใดๆ ต้องให้ค่า s/p ratio เป็น negative 100% เท่านั้น) ที่ผู้เขียนหยิบยกเรื่องโรค PRRS มาพูดถึง เพราะว่า เชื้อไวรัส PRRS ไปมีผลเอื้อต่อการก่อโรคอื่นๆตามมาอีกมากมาย จุดเด่นของเชื้อตัวนี้ที่ยังเป็นปัญหามากๆในบ้านเรา คือ ข้อที่ 1 เมื่อสุกรติดเชื้อ จะถูกกดภูมิคุ้มกันทั่วร่างกาย เชื้อโรคตัวอื่นๆที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวสุกร จะติดเข้าไปจากนั้นสุกรจะป่วย และแสดงอาการได้ทุกโรคที่ในฟาร์ม

VAC
MERIAL
A SANOFI COMPANY

นั้นๆ มี เช่น Streptococcus suis, Staphylococcus sp., E. coli, Pasteurella multocida, Haemophilus parasuis, Mycoplasma sp. และ Salmonella spp.เป็นต้น บางฟาร์มทำโปรแกรมวัคซีน Classical Swine Feverไม่ดีพอ เวลาเป็นโรค PRRS ก็มักจะมีโรค CSF โผล่มาร่วมด้วยเสมอๆ หรือแม้แต่ท่านจะทำวัคซีนตัวอื่นๆในช่วงที่สุกรติดเชื้อ PRRS ก็จะไม่ได้ผลเท่าที่ควร ยกตัวอย่างหลายฟาร์มที่ทำวัคซีน PCV2 ในเล้าคลอดอายุ 3 สัปดาห์ พอมีโรค PRRS แกว่งขึ้นมาในเล้าคลอด หรือ อนุบาล มักจะไปพบปัญหา PCV2 ในสุกรขุนช่วงกลาง - ท้าย เพราะทำวัคซีนแล้วภูมิคุ้มกันมันไม่ขึ้น ข้อที่ 2 เชื้อไวรัส PRRS มีความหลากหลายทางพันธุกรรม มากๆ จะเห็นได้ว่ามีหลายสายพันธุ์ แต่ละสายพันธุ์ก็มีหลาย subtype อีก ออกลูกออกหลานมามากมาย ทำให้ทุกวันนี้ ก็ยังไม่สามารถที่จะผลิตวัคซีนป้องกันโรค PRRS ได้สมบูรณ์ 100 % ข้อที่ 3 เนื่องจากเป็นเชื้อไวรัส ตัวเล็กมาก ทำให้แพร่เชื้อได้เร็ว และง่ายต่อการติดเชื้อ โดยเฉพาะฤดูฝนเข้าหนาว อากาศเป็นใจทำให้ไวรัสแพร่เชื้อได้ง่ายและคงทนอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้นาน อันนี้ร่วมไปถึงทุกเชื้อโรคที่เป็นไวรัส เช่น PED, PCV2, CSF และFMD เป็นต้น ในส่วนของโรค PED ก็เป็นอีกโรคหนึ่ง ที่ยังไม่มีวัคซีนที่ป้องกันโรคได้สมบูรณ์ 100 % วิธีดั้งเดิมในการกระตุ้นภูมิคุ้มกันโรคเมื่อโรคเข้าฟาร์มมา ก็คือ "การสับไส้" จากลูกสุกรป่วยท้องเสีย หลายฟาร์มมักเกิดคำถามว่า ทำไมพอหลังจากสับไส้ให้แม่สุกรไปแล้ว ฝูงแม่พันธุ์มักจะมีปัญหาโรค PRRS, PCV2 ตามมาให้กวนใจ เช่น ลูกแรกคลอดอ่อนแอ บางแม่นมแห้ง สุกรเล้าอนุบาลป่วยเยอะขึ้นหลังจากหย่านมไปได้ 2-3 สัปดาห์ เนื่องจากตอนที่เราสับไส้ลูกสุกรที่ป่วยท้องเสีย ส่วนใหญ่ก็เอาพวงทางเดินอาหารมาทั้งหมด ประกอบด้วย กระเพาะอาหาร ลำไส้เล็ก ลำไส้ใหญ่ ต่อมน้ำเหลืองเยื่อแขวนลำไส้ นำมาปั่นรวมกัน และใส่ยาปฏิชีวนะลงไปเพื่อหวังฆ่าเชื้อแบคทีเรีย แต่เชื้อไวรัสยังคงอยู่น่ะครับ เชื้อไวรัส PRRS และ PCV2 ชอบไปหลบและอาศัยอยู่ในต่อมน้ำเหลืองต่างๆทั่วร่างกาย ร่วมทั้ง เนื้อเยื่อน้ำเหลือง (Lymphoid Tissue) เช่น Peyer's Patches ของลำไส้เล็กส่วนท้าย (Ileum) ดังนั้น ถ้าฟาร์มไหนยังมีปัญหาโรค PRRS, PCV2 แกว่งอยู่ในฝูงแม่พันธุ์เล้าคลอด พอท่านใช้วิธีการสับไส้ มักจะมีปัญหาเหล่านี้ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ถ้าจะให้เกิดปัญหาเหล่านี้ตามมาภายหลังให้น้อยที่สุดควรเลือกตำแหน่งลำไส้ที่มีเชื้อไวรัส PED ให้มากที่สุด ตามธรรมชาติของเชื้อไวรัส PED จะติดเชื้อ enterocyte cells และจะพบเชื้อมากที่สุดที่ตำแหน่งลำไส้เล็กส่วนกลาง(Jejunum) ถ้าให้แนะนำชิ้นส่วนที่จะหยิบมาสับไส้ก็ควรเป็นลำไส้เล็กส่วนต้น(Duodenum) และลำไส้เล็กส่วนกลาง(Jejunum)เท่านั้น โดยเลาะต่อมน้ำเหลืองเยื่อแขวนลำไส้ออกไป เพื่อที่จะลดโอกาสที่จะมีเชื้อไวรัส PRRS, PCV2 ปนเปื้อนมาให้น้อยที่สุด

บทสรุปสุดท้าย ผมจะขอสรุปเป็นรายละเอียดเป็นข้อๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย และนำไปปฏิบัติได้จริงเมื่อมีโรคเข้าฟาร์ม คำว่า " โรคเข้าฟาร์ม" ในที่นี้หมายถึง โรคที่ระบาดจากข้างนอกอยู่ แล้วผ่านระบบ Biosecurity ฟาร์มเข้ามา ทำให้เกิดความเสียหายค่อนข้างมาก มีอัตราการตาย และป่วย 80 - 100 % นั่นหมายความว่า สุกรที่อยู่ในฟาร์มไม่มีภูมิคุ้มกันต่อโรคนั้นเลย

1. ท่านต้องวินิจฉัยโรคให้ได้ว่า โรคอะไรที่กำลังก่อปัญหา เป็นไวรัส หรือ แบคทีเรีย โดยการเก็บตัวอย่างส่งตรวจห้องปฏิบัติการ ในบางครั้งโรคที่ตรวจอาจจะพบหลายโรค ดังนั้น ต้องแยกให้ออกว่าโรคอะไรคือสาเหตุปฐมภูมิ ที่เป็นตัวหลักที่ก่อให้เกิดความเสียหาย โรคอะไรคือสาเหตุทุติยภูมิที่ต้องควบคุมให้อยู่เพื่อไม่ให้ติดเชื้อแทรกซ้อน ถ้าเป็นแบคทีเรีย ก็ทดสอบความไวยา เพื่อดูว่ายากลุ่มไหนควรต้องใช้ในฟาร์มที่ sense กับเชื้อโรค

2. ปิดกั้นโซนที่เกิดปัญหา outbreak ภายในฟาร์ม คนที่อยู่ในโซนนี้ถือว่าเสี่ยงหมด ดังนั้น คนเหล่านี้ห้ามเข้าไปโซนอื่นๆโดย เด็ดขาด เสื้อผ้า ชุดทำงานต้องแช่น้ำยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง อุปกรณ์สิ่งของทุกอย่างต้องพ่น หรือแช่น้ำยาฆ่าเชื้อทุกครั้ง และห้ามย้ายไปใช้โซนอื่นๆโดยเด็ดขาด

3. ทำให้สุกรที่ยังไม่ติดเชื้อ มีการติดเชื้อเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคนั้นๆ โรคแต่ละโรคก็มีวิธีที่แตกต่างกัน เช่น ถ้าเป็นโรค PED ก็ต้องสับไส้ลูกสุกรป่วยท้องเสียให้แม่พันธุ์ และสาวเตรียมทดแทนกินทั้งหมด ถ้าเป็นโรค PRRS อาจจะใช้วิธีการคลุกสุกรสาวเตรียมทดแทนกับแม่หย่านมคัดทิ้ง หรือใช้วัคซีน PRRS เชื้อเป็นในการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้เร็วที่สุด อย่างไรก็ตามต้องดูสถานการณ์ให้เหมาะสมก่อนที่จะเลือกใช้

4. สุกรป่วยรักษาตามอาการทางคลินิกไม่หาย สภาพโทรมให้คัดทิ้งออกให้หมด อย่าเสียดายเพราะจะเป็นตัวแพร่เชื้อไปสู่สุกรที่ยังไม่ติดเชื้อ

5. เน้นทำความสะอาดคอกให้สะอาด โรยปูนขาวตามทางเดิน และพ่นยาฆ่าเชื้อวันละ 2 ครั้ง ช่วงสาย - บ่าย เพื่อลดปริมาณเชื้อโรคในสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด

6. โรงเรือนที่มีปัญหา หยุดการนำสุกรเข้าชั่วคราวเพื่อรอเคลียร์ปัญหาให้จบก่อน

7. ต้องกระตุ้นให้สุกรป่วยกินอาหารให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สารอาหารต่างๆจะทำให้สุกรฟื้นตัวเร็วขึ้น ไปสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้เร็วขึ้น

8. กลับไปทบทวนระบบ Biosecurity ทั้งภายในฟาร์ม และภายนอกฟาร์ม ว่ายังมีช่องโหว่ตรงไหนอีกบ้าง เชื้อโรคมันเข้ามาช่องทางไหนได้บ้าง ปิดช่องโหว่เหล่านั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากฉบับก่อนหน้านี้ ผมก็ยังยืนยันว่า เล้าขายคือจุดที่เสี่ยงที่สุดครับ หน่วยงานไหนบ้างที่ต้องสัมผัสกับเล้าขาย ไปควบคุม เข้มงวดอย่างจริงจัง และตรวจสอบระบบ การทำงานของทีมงาน ทุกอย่างก็จะไม่มีช่องโหว่ให้โรคเข้ามาได้

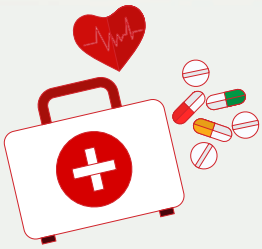

เชื้อดื้อยา...!!
...ต้องร่วมด้วยช่วยกัน

เชื้อดื้อยาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลก แม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างสหภาพยุโรป(อียู) หรือสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่าประสบปัญหาเรื่องเชื้อดื้อยามากกว่าประเทศไทยเสียด้วยซ้ำ การดื้อยาของเชื้อโรคนี้ เกิดจากการที่เชื้อโรคได้รับหรือสัมผัสกับยาปฏิชีวนะหรือยาต้านจุลชีพในระดับต่ำ จนไม่สามารถฆ่าเชื้อได้ เชื้อโรคจึงมีการพัฒนาตัวเอง ทำให้ยาที่เคยใช้ได้ผล กลับไม่สามารถทำอันตรายกับเชื้อได้อีกต่อไป

นั่นเพราะการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะอย่างไม่ถูกวิธี ตั้งแต่การไม่ได้ใช้ยาปฏิชีวนะตามที่แพทย์กำหนด ส่วนใหญ่มักจะเกิดในกลุ่มผู้ป่วยที่ทานยาไปสักระยะ แล้วเห็นว่าอาการดีขึ้นก็หยุดยาเอง หรือซื้อยาปฏิชีวนะรับประทานเอง เป็นต้น นอกจากนี้การใช้ยาไม่สมเหตุผล ส่วนใหญ่พบในกลุ่มที่ชอบรับประทานยาป้องกันไว้ก่อน อย่างเช่นเมื่อเริ่มรู้สึกเจ็บคอก็หายาแก้อักเสบมาทานหรืออมเองโดยไม่ปรึกษาแพทย์ก่อน แต่ลืมนึกไปว่าร่างกายคนเรานั้นมีกลไกการรักษาตัวเองอยู่แล้ว เช่น การมีเมือกจับกับเชื้อโรคในลำคอ กลายเป็นเสมหะ

การเกิดเชื้อดื้อยา สามารถเกิดได้จาก 2 กลไก คือ เกิดจากเชื้อดื้อยาด้วยตัวเชื้อเอง และการดื้อยาด้วยยีนที่ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งอย่างไรก็ตาม แม้อาหารประเภทเนื้อสัตว์จะถูกมองว่าเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของอาการดื้อยาเพราะมีการให้ยาปฏิชีวนะในกระบวนการเลี้ยงสัตว์ก็ตาม แต่ก็ต้องยอมรับว่า ภาคปศุสัตว์มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะมาอย่างต่อเนื่อง

น.สพ.ปราโมทย์ ตาฬวัฒน์ นายกสมาคมสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรไทย เปิดเผยถึงกระบวนการเลี้ยงสัตว์ในปัจจุบันว่า อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ของไทยมีวิวัฒนาการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เพื่อยกระดับการผลิตอาหารตามมาตรฐานอาหารปลอดภัย หรือ Food Safety ที่เป็นสากล โดยเฉพาะการที่ทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่ รายกลางและรายเล็ก ได้ร่วมมือกับภาครัฐในการจัดทำระบบป้องกันยาปฏิชีวนะตกค้างในเนื้อสัตว์ที่มีประสิทธิภาพสูง ด้วยการพัฒนาระบบป้องกันโรคเพื่อให้สัตว์มีสุขภาพที่แข็งแรง และการจัดการโรงเรือนตามมาตรฐานสวัสดิภาพสัตว์ (animal welfare) เพื่อให้สัตว์อยู่สบายไม่เจ็บป่วย ทำให้การเลี้ยงสัตว์ในทุกขั้นตอนเป็นไปตามข้อกำหนดทั้งของกรมปศุสัตว์และได้มาตรฐานสากล

การเลี้ยงสัตว์ที่เน้นการป้องกันดีกว่าการรักษาและมุ่งเน้นการจัดการการเลี้ยงที่มีมาตรฐาน นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆเข้ามาปรับใช้ ทำให้สัตว์มีความเป็นอยู่ที่ดี อยู่สบาย กินอาหารดี เติบโตได้ดีตามศักยภาพของสายพันธุ์...***เมื่อสัตว์ไม่ป่วยจึงไม่จำเป็นต้องใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา..***

ที่สำคัญในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ในปัจจุบันนั้น มีขั้นตอนและรูปแบบโดยเฉพาะการเก็บข้อมูล ทั้งการเลี้ยง การจัดการ การใช้อาหาร การทำวัคซีน หรือแม้แต่การใช้ยารักษา ตลอดการเลี้ยง ทำให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกๆกระบวนการผลิต ตั้งแต่โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ จนถึงกระบวนการแปรรูป ก่อนส่งถึงมือผู้บริโภค และตอบสนองความต้องการของทั้งผู้บริโภคในประเทศและประเทศคู่ค้ากระทั่งเป็นที่ยอมรับในระดับโลก

ADISSEO A Bluestar Company
BISGROUP
ฮูเวฟาร์มา HUVEPHARMA We add performance to your business

ทั้งนี้ทั้งนั้น สัตว์ก็คือหนึ่งชีวิตที่มีสิทธิที่ต้องได้รับการดูแลอย่างดี ดังนั้นหากเกิดปัญหาสุขภาพ มีการเจ็บป่วยเกิดขึ้น ก็จะต้องได้รับการรักษา โดยต้องมีการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผลและมีความรัดกุม เพื่อให้สัตว์หายจากอาการป่วยเท่านั้น ที่สำคัญการใช้ยาจะต้องอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม ที่มีใบอนุญาตจากกรมปศุสัตว์เท่านั้น โดยสัตวแพทย์จะยึดหลักการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุสมผล คือ ต้องใช้ยาปฏิชีวนะให้น้อยที่สุด ใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น เมื่อจะใช้ยาต้องใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้เกิดการพัฒนาและแพร่กระจายของเชื้อดื้อยาน้อยที่สุด ซึ่งการควบคุมการใช้ยาและเวชภัณฑ์จะต้องเป็นตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

ในฐานะสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม น.สพ.ปราโมทย์ บอกว่า "มั่นใจในกระบวนการควบคุมตรงนี้อย่างมาก" โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์ในฟาร์มมาตรฐาน ที่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ยาด้วยการหยุดการให้ยาก่อนจับสัตว์ออกจำหน่ายหรือเข้าโรงฆ่าตามระยะเวลาที่กำหนด โดยอาหารสัตว์ที่ให้จะปลอดจากยาปฏิชีวนะและสารเคมีอื่นเจือปน ช่วยป้องกันการตกค้างของยา เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค "ไม่เพียงการควบคุมการใช้ยาในฟาร์มเท่านั้น ที่โรงชำแหละมาตรฐาน ยังต้องมีการตรวจสอบสารตกค้างก่อนทำการชำแหละ โดยสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ และในระหว่างการผลิตและการขนส่งชิ้นเนื้อและผลิตภัณฑ์ก็มีการป้องกันการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียอย่างเข้มงวดด้วย"

ยิ่งเมื่อเจาะลึกลงไปประเภทสัตว์ด้วยแล้ว จะเห็นว่าอุตสาหกรรมไก่เนื้อของไทย เป็นพี่ใหญ่ในกลุ่มสัตว์บกที่สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญคือ ญี่ปุ่น และอียู เพราะยอมรับในมาตรฐานการผลิตของไทยที่สะอาดได้มาตรฐานอาหารปลอดภัย

...ที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นไก่ที่คนไทยรับประทานหรือไก่ส่งออก ก็ใช้มาตรฐานการผลิตเดียวกันทั้งหมด...

จากการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตตามหลักอาหารปลอดภัยตามมาตรฐานสากลทั้งหมดนี้ ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นผู้นำทางด้านการเลี้ยงสัตว์ในอาเซียน ที่มีการกำหนดมาตรฐานเทียบเท่ามาตรฐานสากลมีการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและเท่าที่จำเป็น แสดงให้เห็นถึงความชัดเจนของภาคปศุสัตว์ที่มุ่งมั่นในการรณรงค์เพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะ และการเลี้ยงที่ปลอดยาปฏิชีวนะ "ในเมื่อเชื้อดื้อยาสามารถเกิดขึ้นได้กับสิ่งมีชีวิตทุกชนิดในโลกนี้ ดังนั้นภาคปศุสัตว์ก็ถือเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเรื่องนี้ ที่เป็นปัญหาที่ต้องผลักดันให้เป็นวาระแห่งชาติ" และสัตวแพทย์ก็จะยังคงยึดมั่นการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและเดินหน้าในการสร้างมาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นสากลโดยเทียบเคียงกับต่างประเทศ และปัจจุบันในทุกมหาวิทยาลัยที่มีคณะสัตวแพทยศาสตร์ ก็จะมีรายวิชาที่เกี่ยวเนื่องกับเชื้อดื้อยา ซึ่งเป็นสาขาที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นสัตวแพทย์จะเข้าใจและตระหนักในบทบาทปัญหาของเชื้อดื้อยา ในภาคส่วนการเลี้ยงสัตว์ได้ดีที่สุด ซึ่งปัจจุบันมีฟาร์มสุกรและฟาร์มสัตว์ปีกทั้งไก่เนื้อและไก่ไข่ เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์มที่ได้รับการรับรองโดยกรมปศุสัตว์เพื่อให้ผลิตปศุสัตว์ที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคมากขึ้น

ขอบคุณข้อมูลจาก : ผศ.น.สพ.ดร. สุเจตน์ ชื่นชม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผศ.น.สพ.ดร. ดุสิต เลาหสินณรงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สมาคมสัตวแพทย์ ควบคุมฟาร์มสุกรไทย
ห้อง 0835 ตึก 60 ปี คณะสัตวแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนอังรีดูนังต์ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
โทร. 0-2218-9526

ชำระค่าไปรษณียากรแล้ว
ใบอนุญาตเลขที่ 170/2558
ที่ทำการไปรษณีย์รองเมือง

สิ่งตีพิมพ์

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้
1. จำหน่ายหน้าซองไม่ชัดเจน 2. ไม่มีเลขที่บ้านตามจ่าหน้า 3. ไม่ยอมรับ 4. ไม่มีผู้รับตามจ่าหน้า 5. ไม่มารับตามกำหนด 6.เลิกกิจการ 7. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่ 8. อื่นๆ
ลงชื่อ.....

ประมวลภาพกิจกรรม

กิจกรรมสัมมนางานประชุมวิชาการ
9th International Pig Conference Digest (IPCD) และ ประชุมใหญ่
สามัญประจำปี 2558
ณ รร.รามาการ์เด้นส์ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2558

กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองหา
แนวทางการจัดการโรค FMD อย่างยั่งยืน
ณ โรงแรม เดอะสุโกศล เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559

กิจกรรมสัมมนาวิชาการ Panel discussion: Strategy for African Swine Fever Control/prevention in Thailand , IPCD และ ABO Usage and Resistant โดยสมาคมสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรไทย ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่น จัดขึ้นในงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 17 (17th, KVAC) ณ โรงแรมเซนทารา แอนด์ คอนเวนชั่นเซนเตอร์ จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2559

กิจกรรมงานมุทิตาจิตและครบรอบ 81 ปี
คณะสัตวแพทยศาสตร์จุฬาฯ
ณ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559

กิจกรรมสมาคมสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรไทย
ร่วมแสดงความยินดีกับสัตวแพทยสภา
ในโอกาสเปิดสำนักงานสัตวแพทยสภา
ณ สถานที่ทำการเลขที่ 68/8 หมู่ 1 ตำบลบางไผ่
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2559

สมาคมสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์มสุกรไทย
ห้อง 0835 ตึก 60 ปี คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนอังรีดูนังต์ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โทร. 0-2218-9526
www.tsva.or.th, E-mail : tsva2545@gmail.com

ผู้จัดพิมพ์ : เจ.พี.บิซิเนส ฟอร์ม โทร. 088-6472-123
jpbform@hotmail.com